

Kommunförvaltningen

Linda Bengtzing
linda.bengtzing@hellefors.se

Konsekvensbeskrivning av förändringar i kollektivtrafiken

Linje 404 Hällefors - Karlskoga

Linje 421 Hällefors - Hjulsjö

Innehåll

1	Sammanfattning	3
2	Bakgrund	4
3	Statistik linje 404 Hällefors – Karlskoga	4
	3.1 Påstigande på linje 404	4
	3.2 Typ av resenär linje 404	6
	3.3 Tolkning av statistik och tabeller	6
4	Statistik linje 421 Hällefors - Hjulsjö	6
	4.1 Påstigande på linje 421	7
	4.2 Typ av resenär linje 421	7
	4.3 Tolkning av statistik och tabeller	8
5	Identifierade grupper som påverkas	8
	5.1 Skola	8
	5.2 Kompetensförsörjning/Arbetspendling	9
	5.3 Sjukresor Karlskoga	10
	5.4 Resor med SJ-biljetter (resebyrå)	10
6	Hållbar turism Region Örebro län	10
7	Mål för Region Örebro län och Länsstyrelsen i Örebro län	11
8	Kommentarer från skola, näringsliv och besöksnäring	13
	8.1 Kommentarer från Tina Lanefjord, skolchef, Hällefors kommun	13
	8.2 Kommentarer från Anna Berndt, verksamhetschef, skolförvaltningen Karlskoga kommun	14
	8.3 Kommentarer från Marie Dahlgren, VVD, Loka Brunn Hotell & Spa AB	14
9	Slutkommentarer	15
10	Referenser	19

1 Sammanfattning

Region Örebro läns Kollektivtrafiknämnds beslut 2023-12-07 gäller förändringar för norra och västra Örebro län från december 2025. Linje 404 mellan Hällefors och Karlskoga samt linje 421 Hällefors och Hjulsjö beslutades dras in.

Denna rapport har tagits fram för att belysa de konsekvenser som förändringarna i kollektivtrafiken kan leda till. Statistik har inhämtats från Region Örebro läns kollektivtrafik. Skolverksamheter, turism, näringsliv, politiken med flera har lämnat kommentarer, synpunkter och funderingar. Regionens egna styrdokument och mål för har ställts i relation till det som framkommit. Slutkommentarerna är resultat av jämförelser och reflektioner utifrån de problem som uppkommer, de mål som motarbetas och input från intressegrupper.

Konsekvensbeskrivningen kan användas som underlag för framtida arbete med att hitta nya lösningar och möjligheter, en grund för vad Hällefors kommun kan planera för i framtiden.

2 Bakgrund

Diverse omvärldsfaktorer (ökade drivmedelspriser, inflation, pandemi, m.m.) har lett till att Region Örebro läns ekonomiska läge är besvärligt. Trots två tidigare besparingsprojekt har det i regionen uppstått ett stort underskott för Kollektivtrafiknämnden.

Utöver skatteköjning och taxehöjning fick kollektivtrafiknämnden i uppdrag från Region Örebro läns verksamhetsplan med budget 2024 och planering 2025-2026 att identifiera intäktshöjande och kostnadsminskade åtgärder inom verksamheter allmän kollektivtrafik och serviceresor. Målet är att nå en resultatförbättring om 50,3 miljoner kronor. I och med att trafiken utgör den största kostnaden innebär det att största delen av besparingen behöver ske genom trafikpassningar. Kollektivtrafiknämndens beslut 2023-12-07 gäller förändringar för norra och västra Örebro län från december 2025. Linje 404 mellan Hällefors och Karlskoga samt linje 421 Hällefors och Hjulsjö beslutades dras in.

3 Statistik linje 404 Hällefors – Karlskoga

Statistik för linje 404 Hällefors – Karlskoga augusti-december 2023 är framtagen av Fredrik Eliasson, kollektivtrafikchef, Region Örebro län. Även tolkningen av statistik och tabeller är gjord av honom.

3.1 Påstigande på linje 404

Year	2023	
RouteName	404	
MonthName	Antal giltiga incheckningar	
Augusti		1 111
September		1 381
Oktober		1 399
November		1 450
December		1 094
Totalsumma		6 435

	Totalt		Snitt per dag	
	söderut	norrut	söderut	norrut
Hällefors Resecentrum	553	2	5,2	0,0
Klockarhagsskolan	831	1	7,8	0,0
Schillingvägen	185	0	1,7	0,0
Kyllervägen	283	5	2,6	0,0
Svartälvsvägen	93	53	0,9	0,5
Fjällbo	2	0	0,0	0,0
Villorna	12	4	0,1	0,0
Stentäppan		1	0,0	0,0
Norrheden	3	4	0,0	0,0
Mellanvägen, Grythyttan	20	105	0,2	1,0
Kåkstan	132	72	1,2	0,7
Grythyttan, torget	164	632	1,5	5,9
Närkesgatan	90	145	0,8	1,4
Torrvarpsund	4	1	0,0	0,0
Torrvarpsund södra	1	0	0,0	0,0
Björkskogsnäs	0	0	0	0
Skatviken norra	14	1	0,1	0,0
Skatviken södra	1	0	0,0	0,0
Skomakartjärn	0	0	0	0
Skarped	0	0	0	0
Loka stationsväg	2	0	0,0	0,0
Bergslund	10	17	0,1	0,2
Loka Brunn	227	111	2,1	1,0
Trösvättnet	19	2	0,2	0,0
Krösåsen	89	2	0,8	0,0
Johannelund	6	1	0,1	0,0
Kärne norra	6	1	0,1	0,0
Stockforsvägen	34	0	0,3	0,0
Tavlan	48	0	0,4	0,0
Hörnet	57	0	0,5	0,0
Källmo	5	1	0,0	0,0
Gelleråsen norra	36	0	0,3	0,0
Gelleråsen södra	88	6	0,8	0,1
Timsbron norra	8	0	0,1	0,0
Timsbron södra	6	0	0,1	0,0
Lötgårdarna	24	34	0,2	0,3
Spelgatan	53	77	0,5	0,7
Hallänningsgatan	19	29	0,2	0,3
Gesällgatan norra	7	181	0,1	1,7
Karlskoga busstation	118	1 662	1,1	15,5
Totalsumma	3 251	3 184	30	29
Antal dagar	107			
Statistiken avser resandet med linje 404, aug-dec 2023. Siffrorna visar endast påstigande (ej avstigande).				

3.2 Typ av resenär linje 404

Year	2023	
MonthName	(flera objekt)	
RouteName	404	
TravelerCategory		
		Andel incheckningar per resenärstyp
Familj		0%
Senior		2%
Skolbiljett		28%
Student		1%
Ungdom		12%
Vuxen		57%
Totalsumma		100%

Year	2023	
TravelerCategory	Skolbiljett	
MonthName	(flera objekt)	
RouteName	404	
TicketTypeDesc		
		Andel incheckningar per resenärstyp
Gymnasiebiljett Län		1671
Skolbiljett Karlskoga kommun		25
Totalsumma		1696

3.3 Tolkning av statistik och tabeller

- Det görs ungefär 60 resor per dag på linjen i båda riktningar. Det är således omkring 30 personer som reser per dag.
- Ca 35 procent av resandet på linjen görs mellan Grythyttan och Hällefors. Utöver linje 404 finns där huvudutbudet av kollektivtrafik på andra linjer.
- Ca 45 procent av resorna görs över hela sträckan, dvs från hållplatser i Hällefors/Grythyttan till hållplatser i Karlskoga och vice versa.
- 28 procent av resorna görs med skolbiljetter, varav nästan samtliga är gymnasiebiljetter. Dock sker merparten mellan Grythyttan och Hällefors. Det förefaller dagligen vara 1-2 gymnasieelever som åker mellan Hällefors och Karlskoga.
- Resandet till Loka brunn är begränsat, i genomsnitt tre resor per dag.

4 Statistik linje 421 Hällefors - Hjulsjö

Statistik för linje 421 Hällefors – Hällefors augusti-december 2023 är framtagen av Fredrik Eliasson, kollektivtrafikchef, Region Örebro län. Även tolkningen av statistik och tabeller är gjord av honom.

4.1 Påstigande på linje 421

Year	2023	
RouteName	421	
MonthName		Antal giltiga incheckningar
Augusti		61
September		92
Oktober		128
November		75
December		68
Totalsumma		424

StopName	Totalt		Snitt per dag	
	Mot Hällefors	Mot Hjulsjö	Mot Hällefors	Mot Hjulsjö
Hjulsjö kyrka	50	0	0,5	0,0
Grönälven		0		0,0
Nyhammar	1		0,0	
Folkets hus, Bredsjö	1		0,0	
Bredsjö	108		1,1	
Hyttvägen	30		0,3	
Norra Egnahem	1		0,0	
Västra Egnahem	2		0,0	
Skomakarbacken	2		0,0	
Hemmanet		1		0,0
Sirsjöberg östra	1		0,0	
Sirsjöberg västra		1		0,0
Sikfors herrgård	48		0,5	
Gillershöjden	8	6	0,1	0,0
Klockarhagsskolan	3	127	0,0	1,3
Hällefors Resecentrum		34		0,4
Totalsumma	255	169	2,7	1,8
Antal dagar	96			
Statistiken avser redandet med linje 421, aug-dec 2023. Siffrorna visar endast påstigande (ej avstigande).				

4.2 Typ av resenär linje 421

Year	2023	
MonthName	(flera objekt)	
RouteName	421	
TravelerCategory		Andel incheckningar per resenärstyp
Senior		1%
Skolbiljett		81%
Ungdom		6%
Vuxen		13%
Totalsumma		100%

4.3 Tolkning av statistik och tabeller

- Under aug-dec 2023 har det gjorts sammantaget 424 resor fördelat på 107 resdagar
- Det görs i genomsnitt 4 resor per dag totalt i båda riktningarna.
- 81 procent av resorna görs med skolbiljett (samtliga gymnasiebiljett). Sammantaget är det 320 resor, så ett rimligt antagande är att det rör sig om ca 2 personer som nyttjar bussen mer eller mindre frekvent (t ex tar bussen i ena riktningen och blir skjutsad i den andra).
- Mindre än 1 procent av resorna görs med månadsbiljett. Vi kan således anta att ingen arbetspendlar just nu nyttjar bussen.
- 1 procent av resorna gjordes med vårdkallelse.
- Resterande är enkelbiljetter.

5 Identifierade grupper som påverkas

Hällefors kommun har identifierat nedan grupper som påverkas av förändringarna i kollektivtrafiken vid indragning av linje 404 och linje 421.

5.1 Skola

Anpassad gymnasieskola Hällefors kommun ingår i gymnasiesamverkan i Örebro län och har elever på anpassad gymnasieskola i Karlskoga. Hällefors kommun har ingen anpassad gymnasieskola. Elever i gymnasieskolan har inte rätt till skolskjuts vilket leder till att det blir problem att ta sig till och från gymnasiet om de vill pendla dit.

Möckelngymnasiet – yrkesskola Hällefors kommun ingår i gymnasiesamverkan i Örebro län och har elever på Möckelngymnasiet i Karlskoga. Elever i gymnasieskolan har inte rätt till skolskjuts vilket leder till att det blir problem att ta sig till och från gymnasiet om de vill pendla dit. Karlskoga kommuns elever som går på yrkesskolan påverkas också av indragningen av busslinjen.

Grundskola Elever med rätt till skolskjuts åker med bussen i och med att den trafikerar sträckan. Utan busslinje behöver det sättas in specialbussar för skolskjuts i stället. Gäller elever både i Hällefors och Karlskoga kommun.

Gymnasiet Elever inom Hällefors kommun som åker till gymnasiet Pihlskolan i Hällefors nyttjar bussen. Elever i gymnasieskolan har inte rätt till skolskjuts vilket leder till att det blir problem att ta sig till och från gymnasiet. På samma sätt påverkas elever i Karlskoga kommun som går på gymnasiet i den egna kommunen.

Läringsplatser GLA Pihlskolans restaurang- och livsmedelsprogram är först i Sverige med att kunna erbjuda sina elever en gymnasial lärlingsanställning (GLA). Detta är möjligt genom ett samarbete med Loka Brunn och Grythyttans Gästgivaregård som startade hösten 2023. Eleverna kommer utan busslinjen få svårt att ta sig till företagen.

Praoplatser grundskola Elever i grundskolan har begränsad mängd praotimmar men många passar på att ta sig till praoplatser som ligger utanför

vardagens geografiska område. Utan busslinje påverkas elever i både Hällefors och Karlskoga kommun som begränsar deras val av praoplats.

Praktikplatser gymnasieskola Elever på gymnasiet har beslutad mängd praktiktimmarna, inom särskilt yrkesområde. Många passar på att ta sig till praktikplats som ligger utanför vardagens geografiska område, men ibland finns inte heller arbetsplats för praktiken på hemorten. Utan busslinje påverkas elever i både Hällefors och Karlskoga kommun som begränsar deras val av och möjligheter till praktikplats.

Att höja utbildningsnivån, ta till vara allas kompetens samt möjliggöra för ett livslångt lärande är kärnfrågor för regional utveckling enligt Region Örebro län. Tillsammans med regionens kommuner, Örebro universitet och andra utbildningsaktörer utvecklar regionen former och metoder för att alla människor ska få chansen att studera. Kunskapslyft och utbildning är ett av de tio prioriterade områden i Region Örebro läns regionala utvecklingsstrategi

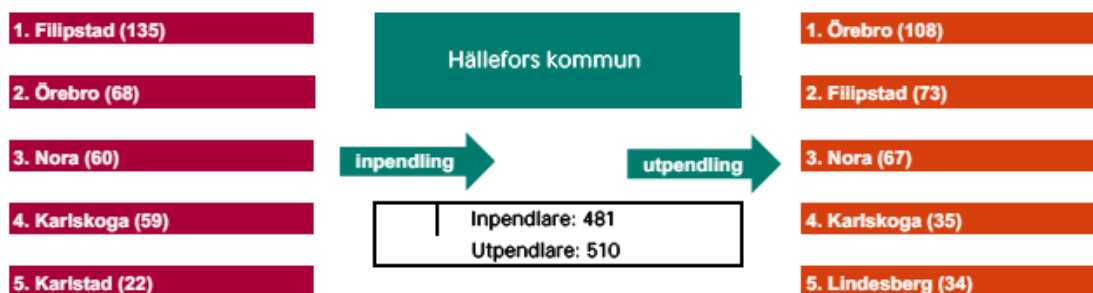
5.2 Kompetensförsörjning/Arbetspendling

Hällefors kommun har ett relativt stort antal personer som pendlar in och ut från kommunen för att arbeta (se tabell 1 nedan). Statistiken är några år gammal, men trenden håller i sig, många pendlar till och från kommunen.

Län/Kommun	Inpendlare	Utpendlare	Bor och arbetar i länet/kommunen
Hällefors	474	526	2 267
Män	263	324	1 215
Kvinnor	211	202	1 052

Tabell 1, Statistik SCB, Antal pendlare Hällefors kommun, 2021

I Tabell 2 nedan finns statistik från företagarfakta 2022 presenterad. Den visar hur många som pendlar till och från Hällefors kommun samt information om varifrån pendlarna kommer och vart pendlarna åker. Loka Brunn Hotell & Spa AB är utmed bussträckan 404 Hällefors – Karlskoga den största arbetsgivaren, och den hållplats med mest antal påstigningar/avstigningar utanför tätorterna Hällefors och Karlskoga.

Tabell 2 Pendling från och till Hällefors

Karlskoga pekas ut som ett område där många arbetstillfällen kommer skapas de närmsta åren med anledning av försvarsindustrins stora investeringar och utökning av försvarets verksamhet.

Region Örebro län skriver om regional kompetensförsörjning:

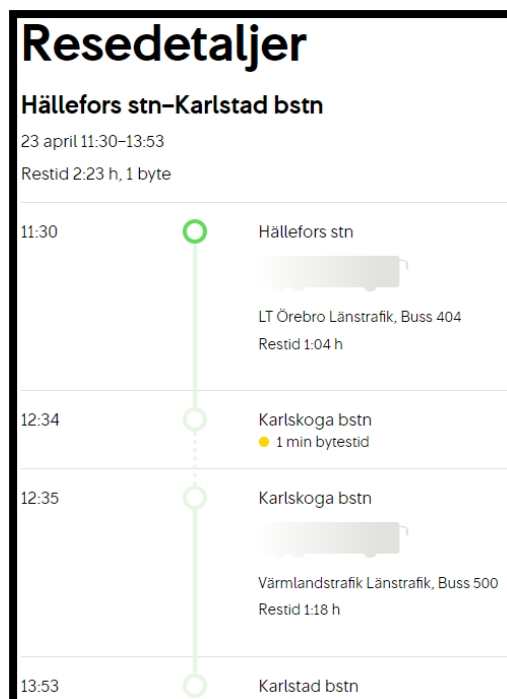
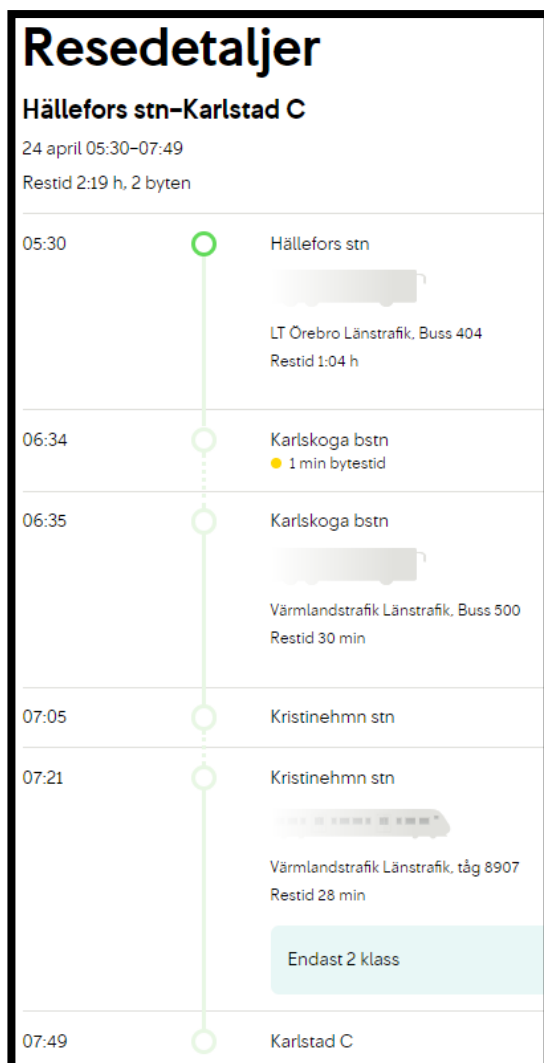
”En fungerande arbetsmarknad bygger på att företag och organisationer hittar rätt kompetens. Matchningen på arbetsmarknaden behöver stärkas och utvecklas. Region Örebro län bidrar till detta genom att samverka med länets utbildningsanordnare, arbetsgivarorganisationer och andra aktörer som på olika sätt vill bidra i det regionala utvecklingsarbetet.”

5.3 Sjukresor Karlskoga

Den som bor i Örebro län reser gratis med kollektivtrafiken till och från vården, kallelsen används som färdbevis. Karlskoga lasarett ligger 57 km från Hällefors, vilket är det närmsta lasarettet för invånare i Hällefors.

5.4 Resor med SJ-biljetter (resebyrå)

För resa från Hällefors till Karlstad och österut med SJ bokas resa via SJ nästan uteslutande via Karlskoga, buss till Karlskoga och vidare därifrån med buss eller tåg.

6 Hållbar turism Region Örebro län

Enligt Tillväxtverket har turistföretag och destinationer de senare åren visat ett ökat intresse för hur de ska arbeta för en hållbar turism. Tillväxtverkets kunskaper är efterfrågade och många vill att myndigheten ska peka ut riktningen. Det handlar om turistföretags hållbarhetsmognad, särskilda hållbarhetsinsatser inom regeringsuppdraget. Tillväxtverket konstaterar att insatser behövs för grön och digital omställning, kompetensförsörjning, hållbar platsutveckling samt förenkling genom digitala tjänster och samlad information. Insatser behöver genomföras på lokal, regional och nationell nivå.

Region Örebro län aktivt med att främja och stärka en mer hållbar utveckling av turism- och besöksnäringen i länet. Agenda 2030 och de globala hållbarhetsmålen är utgångspunkten för utvecklingen i regionen. För att målen ska nås så krävs det att alla tar ansvar för. Vid arbete för en tillväxt och utveckling av besöksnäringen i regionen säkerställs också att det sker på ett sätt som bidrar till att Sverige når de globala målen.

Inriktningen för besöksnäringen i den regionala utvecklingsstrategin är att öka tillgängligheten och utbudet av kultur, upplevelser och evenemang, att höja exportmognaden för små och medelstora företag inom besöksnäringen, samt att stärka länets attraktionskraft genom ökad samordning och paketering av besöksmål och besöksattraktioner. Detta är ett arbete som ska göras med samtidig hänsyn till människor och miljö.

Region Örebro län uttrycker i sitt program för hållbar utveckling:

”Vi vill att Region Örebro län ska bidra till att invånarna har en god hälsa, känner trygghet, frihet och har hopp inför framtiden. Planeten vi lever på har begränsade resurser och när vi driver utveckling måste vi ta hänsyn till natur, samhälle, ekonomi och människans välmående. En hållbar utveckling kan inte ske om miljön försämras, om välfärden inte är rättvist fördelad eller om våra naturresurser överanvänds. Region Örebro län måste ta höjd för klimatförändringarnas effekter och höja vår beredskap för en framtid med bland annat fler värmeböljor, vattenbrist och spridning av nya sjukdomar. Som i sin tur innebär allvarliga sociala och ekonomiska konsekvenser.”

Region Örebro län genomförde 2021 en kartläggning av hållbar besöksnäring i Örebro län. Den första punkten gällande aspekter som ger störst negativ hållbarhetspåverkan i besöksnäringen är ”Transporter och resor. Besökarna är i nästan samtliga fall hänvisade till egen bil för att komma till besöksmålet.” I samma kartläggning nämns Loka Brunn (busslinje 404), Sikfors Herrgård (busslinje 421) samt Bredsjö (busslinje 421) som spjutspetsar på hållbarhet.

7 Mål för Region Örebro län och Länsstyrelsen i Örebro län

Region Örebro läns tre övergripande mål är God hälsa och livsmiljö, Jämlikt och jämställt samt Ansvarsfull resursanvändning. Under varje övergripande mål finns ett antal inriktningsmål som beskriver vad vi ska arbeta med under programperioden.

1. Region Örebro län ska arbeta hälsofrämjande och förebyggande för att förbättra folkhälsan och bidra till att skapa goda livsmiljöer som främjar den psykiska och fysiska hälsan. Goda livsmiljöer är beroende av

fungerande ekosystem med en rik variation av växter och djur. Det är därför grundläggande att vi skyddar den biologiska mångfalden.

2. Region Örebro län ska erbjuda likvärdig vård, service och tjänster utan att diskriminera eller kränka någon. Våra verksamheter och arbetsplatser ska vara inkluderande och normmedvetna. Jämlika och jämställda arbetsplatser ska vara en självklarhet och är även en förutsättning för att klara vårt behov av arbetskraft i framtiden.
3. Region Örebro län ska ta ansvar för både nuvarande som kommande generationers rättigheter och möjligheter till hälsa, välbefinnande och utveckling. Det innebär att våra verksamheter måste fördela och använda såväl ekonomiska resurser som naturresurser på ett hållbart och effektivt sätt.

Region Örebro strategier

Region Örebro läns organisationskultur och arbetssätt ska uppmuntra och säkerställa hållbarhet i uppdrag och processer. Det görs genom att utgå från fyra strategier:

- Vi samverkar och kommunicerar tvärfunktionellt inom ordinarie lednings-, huvud-, och stödprocesser.
- Vi skapar en hög grad av förankring och ägandeskap i linjeorganisationen för hållbarhetsfrågorna.
- Vi har en tydlig målstyrning och följer kontinuerligt upp programmet för att försäkra oss om att verksamheterna rör sig mot beslutade mål.
- Vi arbetar med utbildning i en lärande organisation för att kontinuerligt utveckla och integrera vår förståelse av vad hållbar utveckling betyder för oss.

Länsstyrelsen i Örebro län skriver på sin hemsida:

”Länsstyrelsen har regeringens uppdrag att främja en hållbar utveckling och göra verklighet av nationella mål utifrån länets förutsättningar. Med bred och djup kunskap arbetar vi nära verksamheter, människor och natur och gör avvägningar mellan olika intressen. Detta gör vi allra bäst med respekt för, och kunskap om, de unika förutsättningar som präglar Örebro län.”

Vår vision

Vår vision för framtiden är **Tillsammans för ett hållbart och levande Örebro län**.

Tillsammans står för att vi inte på egen hand kan klara av vårt uppdrag, vi är beroende av andra aktörer i samhället och vi behöver också samarbeta internt i myndigheten för att kunna hantera komplexa samhällsutmaningar.

Hållbart betyder att vårt arbete genomsyras av de tre dimensionerna av hållbarhet – ekonomisk, social och miljömässig.

Vår vision är också ett **levande** Örebro län där människor, företag, djur och natur, lever, verkar och växer.

Vägledande för vårt arbete mot visionen är våra ledord **serviceinriktade, samverkande, rättssäkra och drivande**. Med avstamp i den statliga värdegrunden tydliggör de hur vi vill uppfattas och vad som ska präglade vårt arbete i vardagen.

Figur 5 Länsstyrelsen i Örebro läns vision

8 Kommentarer från skola, näringsliv och besöksnäring

8.1 Kommentarer från Tina Lanefjord, skolchef, Hällefors kommun

Hällefors kommun ingår i gymnasiesamverkan i Örebro län och har elever på anpassad gymnasieskola och på Möckelngymnasiet i Karlskoga. Nedan berättar Tina Lanefjord, skolchef, Hällefors kommun om konsekvenserna för skolan.

”Vi är verkligen oroliga och bekymrade. Vi har flera elever på anpassad grundskola som går på Möckelngymnasiet i Karlskoga som åker till skolan med buss 404. Vi har vårt samverkansavtal i Örebro län för att säkerställa att alla elever ska få en gymnasieutbildning. Vi har även elever på Nationella utbildningar som läser på Möckelngymnasiet. En nedläggning av buss 404 begränsar möjligheten för våra elever att välja gymnasieutbildning. För våra elever som går anpassad gymnasieskola blir det verkligen svårt för då vi inte har någon anpassad gymnasieskola i Hällefors. Vi behöver en fungerande länstrafik mellan Hällefors och Karlskoga även om det handlar om få individer. Ska alla elever i länet ges möjlighet att utbilda sig så är det en förutsättning att det finns en busslinje.”

8.2 Kommentarer från Anna Berndt, verksamhetschef, skolförvaltningen Karlskoga kommun

Hällefors kommun ingår i gymnasiesamverkan i Örebro län och har elever på anpassad gymnasieskola och på Möckelngymnasiet i Karlskoga. Nedan berättar Anna Berndt, verksamhetschef om konsekvenserna för gymnasiesamverkan.

”I nuläget har vi fyra elever på anpassad gymnasieskola som åker den turen och tre elever på nationellt program på Möckelngymnasiet. Karlskoga och Hällefors ingår båda två i gymnasiesamverkan i Örebro län. Vi arbetar nu med att dimensionera våra utbildningar vilket innebär att vi i regionen ser över vilka skolor och kommuner som ska ha vilka gymnasieprogram. Detta ska utgå från ungdomars intresse och arbetsmarknadens behov. Att ha en fungerande samverkan betyder att vi behöver en fungerande kollektivtrafik. Jag får mail från oroliga föräldrar som undrar hur deras barn ska ta sig till skolan när bussen inte längre går. Att eleverna från Hällefors ska åka till Karlskoga över Örebro känns inte genomförbart.

Jag har haft kontakt med Tina Lanefjord som är skolchef i Hällefors och Greta Hedén som är rektor på Pihlskolan. Vi är naturligtvis bekymrade över förslaget och jag hade önskat att vi hade blivit informerade på annat sätt än i de lokala tidningarna så vi haft en möjlighet att ha en dialog om konsekvenserna för våra verksamheter.”

8.3 Kommentarer från Marie Dahlgren, VVD, Loka Brunn Hotell & Spa AB

Loka Brunn Hotell & Spa AB är den största arbetsgivaren utmed vägen där linje 404 trafikerar. Nedan berättar Marie Dahlgren, VVD på Loka Brunn om konsekvenserna för verksamheten.

”Det får tyvärr stora konsekvenser för oss som företag och för enskilda medarbetare om de planerade förändringarna i busstrafiken genomförs.

Jag har idag ett 10-tal medarbetare som regelbundet åker buss till sin arbetsplats. Flera av dessa har inte körkort och kommer vid reducerat antal turer inte kunna arbeta kvar hos oss. Det finns ju många skäl till varför man inte kan ta ett körkort.

Vi har gäster, både konferens- och privatgäster, som väljer att åka kollektivt till oss. Vi har ca 30 000 övernattande gäster per år på Loka Brunn. Jag kan inte säga hur många av dessa som reser kollektivt men det kommer att påverka våra intäkter och således också antalet arbetstillfällen om busstrafiken tas bort eller reduceras.

De allra flesta företag/ verksamheter bedriver idag ett omfattande hållbarhetsarbete och där blir möjligheterna till kollektivt resande allt viktigare.

Vi tar emot mängder av praktikanter från framför allt gymnasieskolor i och utanför länet. Utan en fungerande kollektivtrafik blir detta väsentligt mer

komplikerat och man begränsar unga människors möjligheter till en jämlik skolgång.

I Loka Brunn och Grythyttans Gästgivaregård har vi kommit långt i vårt hållbarhetsarbete. Vi är sedan 2023 första besöksnäringens företag att vara verifierade enligt ISO 26000. Denna standard har en direkt koppling till Agenda 2030 och FN:s Globala mål. Hela verifieringen (motsvarighet till övriga ISO-standarders certifiering) bygger på att du ska kunna verifiera att dina påståenden är ”sanna” och att verksamheten faktiskt gör det den påstår sig göra. Vi har nu genomfört vår andra verifiering med godkänt resultat.

Jag kan inte se att regionen är verifierad enligt ISO 26000. Jag kan dock snabbt konstatera att de inte lever som de påstår sig göra i sin plan för Hållbar utveckling.

Regionen har valt ut 10 primära globala mål som man skapat handlingsplaner till. Man ska till exempel skapa rättvisa förhållanden för barn, alla ska ges samma förutsättningar utifrån ett regionalt perspektiv. Med indragen busslinje förhindrar man barn och unga i Hällefors och Karlskoga att kunna välja utbildningar på respektive ort.

Med indragen bussförbindelse blir transport i egen regi eller flytt till studieorten en förutsättning. Detta fördjupar den socioekonomiska klyftan och skapar en situation av djup orättvisa för de med begränsade finansiella resurser”

9 Slutkommentarer

Kommentarerna kommer från olika delar av Hällefors kommuns förvaltning, politiken i Hällefors kommun, Karlskoga kommun och Loka Brunn.

Utifrån Region Örebro läns arbete med hållbar besöksnäring, kunskapslyft och regional kompetensförsörjning rimmar inte med regionens nedläggning av busslinjer.

Busstrafik bör ses som en service till skattebetalarna och inte gå med vinst. Regionens hårda nedskärningar i busstrafik motiveras med resestatistik. En resestatistik som ifrågasätts; registreras verkligen alla färdbevis, perioden som statistiken visar är del av år.

Gymnasiesamverkan i Örebro län är ett avtal som tecknats mellan Hällefors, Örebro, Karlskoga, Kumla, Lekeberg, Lindesberg, Ljusnarsberg och Nora kommuner samt Sydnärkes utbildningsförbund. Region Örebro län begränsar direkt möjligheterna för Hällefors kommun att nyttja avtalet. Samtidigt påverkas Karlskoga som med planering och organisation av sin verksamhet med anpassad gymnasieskola behöver ställa om och göra förändringar då beräknat elevantal inte uppnås.

Gällande skolskjuts till anpassad gymnasieskola i Karlskoga skjuter regionen direkt över kostnader för skolskjuts till kommunen.

Alla gymnasielever får idag busskort av kommunen för att kollektivt kunna åka till skolan. Dock blir möjligheterna väldigt små att nyttja dessa busskort,

endast de som väljer skola i Örebro eller Filipstad kommer kunna använda dessa busskort. Ändock måste kommunen betala för busskortet.

Elever i grundskolan får också busskort för kollektivtrafik om busslinje finns som de kan åka med till och från skolan. När kollektivtrafiken dras in måste Hällefors kommun upphandla skolskjuts. Regionen lägger ner busslinjer och ger sig själv i uppdrag att upphandla mer skolskjuts till Hällefors kommun.

En bussresa från busstationen i Hällefors till centrala Örebro tar 1 timme och 17 minuter. Buss går från Hällefors kl 7.05 och framme på Järnvägsgränd i Örebro kl. 8.22. Om skolan startar kl. 8.30 har eleven 8 minuter på sig att ta sig från hållplatsen till skolan och in på lektion. För att säkert vara på plats i skolan i tid krävs att åka med bussen som går redan kl 6.05. I jämförelse med att ta sig i tid till skola i Karlskoga – får eleven sovmorgon nästan 30 minuter om eleven väljer Karlskoga i stället. Bussen går kl 6.30 och är framme i Karlskoga kl. 7.34.

Gymnasieelever kommer inte längre kunna åka kollektivtrafik till kommunens gymnasieskola. Alternativet blir att få skjuts dit eller flytta från barndomshemmet på landsbygden in till centralorten. Vid diskussioner om flytt kan det sluta med att flytten går än längre bort, till en kommun med andra skolor och större utbud och möjligheten till extrajobb. I och med flytt till annan ort uppkommer diskussioner om inackorderingsbidrag att behöva prövas. En kostnad som jämfört med busskort är betydligt högre för kommunen.

Gymnasieelever som ska ha obligatorisk praktik inom beslutat område kan få problem att ta sig till lämplig praktikplats om kollektivtrafik inte finns.

Gymnasieelever som redan går på skola i Karlskoga kommer få problem att ta sig till skolan. Elever som är på väg att välja gymnasieskola riskerar därmed inte välja Karlskoga framför annan ort där programmet finns. Elever som går på eller vill gå på program som är unika i Karlskoga och inte finns på annan ort inom gymnasiesamverkan kan inte pendla till Karlskoga.

Läsåret 23/24 var det sju elever från Hällefors som studerade på gymnasiet i Karlskoga och en elev i Degerfors. Hösten 2024 är det från Hällefors en elev som går på gymnasiet och två elever som går anpassad gymnasieskola i Karlskoga. Endast en elev från Karlskoga går i gymnasiet i Hällefors hösten 2024.

Perioden som länstrafiken redovisar trafikstatistik för 2023 är en period med låg besöksnäring. Hösten i Hällefors kommun är inte den bästa tiden för besöksnäringen. Vid låg besöksnäring behöver inte heller företag i turistbranschen personal i samma utsträckning som vid högsäsong. Loka Brunn har många yngre vikarier utan körkort som arbetar hos dem under högsäsong.

Förändringen av linjedragningen med buss från Nora över Granbergsdal Karlskoga kommun verkar ha spelat ut linjen mellan Hällefors och Karlskoga. Linje 404 skulle likväl kunnat få en annorlunda dragning. Alternativa rutter och förändrad linjedragning verkar ha utretts i vissa fall, men inget liknande gällande linjerna 404 eller 421 har kommunen tagit del av.

Linje 421 skulle kunna utvecklas i stället för att avvecklas. Det finns i dagsläget inget kollektivt färdstätt att ta sig mellan Hällefors och Ljusnarsberg. Avståndet mellan orterna är 41 km. Både arbetspendling och skolsamverkan borde vara av intresse för två små kommuner. Men Ljusnarsberg kan inte nyttja existerande avtal för gymnasiesamverkan då kollektivtrafik inte finns till Hällefors. Åt andra hållet skulle Ljusnarsberg kunna ta emot elever på vuxenutbildning från Hällefors.

Kommunen har inte tagit del av någon utredning som tar upp alternativa lösningar för linjerna, exempelvis anropsstyrd busslinje eller närtrafiklösningar. En annan diskussion som bör lyftas är möjligheterna till ”mixtrafik”, en tjänst som låter allmänheten boka plats på skolbussarna. Genom att öppna upp skolbussarna får fler nytta av trafiken som kör på vardagar varje morgon och eftermiddag. Region Värmland har denna tjänst. Regionen Värmland skriver själva att detta främst ökar servicen mot föräldrar och vänner, då tiderna inte gör arbetspendling möjlig. De konstaterar också att säkerheten ska garanteras med BankId.

Indragningen av busslinje 404 har stor inverkan på de elever med gymnasial lärlingsanställning (GLA) på Loka Brunn och Grythyttans Gästgivaregård. GLA startade hösten 2023.

Diskussioner har pågått om ett samarbete mellan Hällefors kommuns och Karlskoga kommuns gymnasieprogram restaurang, att på så vis bli ett mer attraktivt program med fler möjligheter och utökat GLA. Men utan buss försvinner den möjligheten.

Barnfattigdomen är ett faktum i Hällefors kommun. Den främsta lösningen för att komma tillrätta med denna problematik är att få ut föräldrar i arbete. Med indragna busslinjer begränsas möjligheten att ta ett arbete utanför Hällefors centralort och även möjligheten att bosätta sig utanför centralorten. Loka Brunn har flera anställda som saknar körkort och är beroende av bussen.

Genom en indragen busslinje går man helt emot vad de mål som Region Örebro län och Länsstyrelsen kommunicerar.

Turlistan på busslinje 404 är långt ifrån anpassad till ”vanliga” arbetstider, varken arbetstider inom kontor, industri eller hotell/restaurang. Det är också förhållandevis många avgångar per dag, men alla dåligt anpassade till hur resandet verkligen ser ut eller med buss skulle kunna göra. I regionens tolkning av tabeller och statistik informeras om att resandet till Loka Brunn är begränsat, i genomsnitt tre resor per dag. Dock finns ingen statistik om hur många som kliver av på varje hållplats. Eftersom restaurangbranschen inte är ett ”dagjobb”, kan det tänkas att personal reser kollektivt dit, men får lösa hemresan på annat sätt.

Eftersom Karlskoga pekas ut som ett område där många arbetstillfällen på grund av försvarsindustrin kommer skapas de närmsta åren kommer möjlig inpendling av arbetskraft vara viktig. Hällefors har arbetskraft som skulle kunna vara aktuell. Hällefors har även stor tillgång av lediga bostäder.

Den närmsta tågstationen för Hällefors, är stationen i Ljusnarsberg. Möjligheterna att resa kollektivt dit och minska sitt klimatavtryck ligger i linje med regionens mål.

Det finns ingen statistik om antalet personer som pendlar mellan Hällefors och Ljusnarsberg. De kanske är få, men de finns. Kanske skulle det vara fler om kollektivtrafik fanns. Kommunerna Hällefors och Ljusnarsberg har samarbete på flera plan, kanske skulle det kunna utvecklas.

När möjligheten till pendling med kollektivtrafik försvinner försvåras omställning mellan olika arbeten för individen. Risken är att kompetens inte flyttas mellan kommunerna. Personer riskerar avstå att prova ett arbete på annan ort om det inte finns ett enkelt sätt att ta sig till arbetet. Exempel: en familj har en bil, båda vuxna bor och arbetar på orten och behöver bara en bil. Den ena blir arbetslös en tid och ekonomin blir lidande. Till slut får denne jobb på annan ort men kan inte ta sig dit med kollektivtrafik och kan inte heller få lån för att köpa en bra bil att pendla i.

Folktandvården i Hällefors och Folktandvården i Karlskoga har tidigare haft ett avtal om samarbete. Personal och patienter ingick i det kommun-överskridande samarbetet. Nytt avtal beslutades hösten 2023. Avtalet innebar ett avslut på samarbetet. Även om förutsättningarna för att fortsätta ett samarbete förändrats under 2024 blev det omöjligt att ha kvar, då det beslutats att busslinjen mellan Hällefors och Karlskoga skulle läggas ner. Samarbetet avslutades 30 april 2024.

10 Referenser

Företagarna, Företagarfakta 2022 Hällefors kommun

[Företagarfakta Hällefors kommun 2022](#)

Länsstyrelsen Örebro län, 2024-04-23

[Om Länsstyrelsen i Örebro län | Länsstyrelsen Örebro \(lansstyrelsen.se\)](#)

Region Örebro län, 2024-04-23

[Hur vi jobbar med hållbar utveckling • regionorebrolan.se](#)

Region Örebro län, Kartläggning av hållbar besöksnäring i Örebro län, 2021

[Kartläggning av hållbar besöksnäring i Örebro län](#)

Region Örebro län – Kunskapslyft - barn och unga, 2024-04-23

[Kunskapslyft - barn och unga • Regional utveckling \(regionorebrolan.se\)](#)

Region Örebro län, Program för hållbar utveckling 2021-2025

[Program för hållbar utveckling 2021-2025](#)

Region Örebro län – Regional kompetensförsörjning, 2024-04-23

[Regional kompetensförsörjning • Regional utveckling \(regionorebrolan.se\)](#)

Region Örebro län - Sjukresor och färdtjänst

<https://www.regionorebrolan.se/sv/resor-och-kollektivtrafik/fardtjanst-och-sjukresor/>

Statistiska Centralbyrån, SCB, 2024-04-23

www.scb.se

SJ, 2024-04-23

www.sj.se

Tillväxtverket, årsredovisning 2018

[Tillväxtverket - årsredovisning 2018](#)

Tillväxtverket, Slutrapport - Uppdrag att genomföra insatser för omställning och utveckling för en hållbar besöksnäring N2020/03156

[Tillväxtverket - Slutrapport 2022](#)

Tillväxtverket, Slutrapport - Uppdrag att genomföra insatser för omställning och utveckling för en hållbar besöksnäring N2022/02326

[Tillväxtverket - Slutrapport 2023](#)

Örebroregionens Turismakademi, 2024-04-23

<https://orta.regionorebrolan.se/>

Kommunförvaltningen 712 83 Hällefors
Besöksadress Sikforsvägen 7 Hällefors
Telefon 0591-641 00 vx
kommun@hellefors.se